

V TEŽJIH POGOJIH USTVARITI VEČ

Z doseženim v letošnjem letu ne moremo biti zadovoljni, če naš vložek dela in sredstev merimo z doseženim dohodkom ter od njega odvisnimi osebnimi dohodki ter akumulacijo. Torej v letu, v katerega vstopamo, je naš prvi in osnovni cilj več dohodka, kar bo v pričakovanih pogojih gospodarjenja izjemno težka naloga, cilj bo dosežen le z bistveno boljším ter učinkovitejšim delom. Prav nič razveseljiva poslanica za

ново leto, vendar še kako resnična.

Tukaj bi lahko na široko pisal o vzrokih za slabšo dohodkovno učinkovitost, ki so nam dani že z ukrepi tekoče ekonomske politike, vendar to ne bom, ker to ne daje več dohodka, ker tudi bralci našega Čevljarja ne kreiramo ekonomske politike. Rad bi v kratkem samo opisal, kako vidim možno pot povečanja dohodka, osebnih dohodkov in akumulacije.

prejšnjo realizacijo tega projekta. Tudi to je pogojeno z uspešnostjo izpolnjevanja tekočih nalog, saj za »LOKO« potrebuje mo kar precej ustvarjene akumulacije. Tako LOKA, kot tudi tekoče poslovanje, zahteva usposobljene kadre. Danes na nekaterih področjih ugotavljamo pomanjkanje teh. Pridobiti nove mlade moči, usposobiti jih za zahtevne naloge, na tem področju moramo storiti več kot smo v zadnjih letih.

Mnogo dela je torej pred nami, dela za katerega sem prepričan, da ima kolektiv znanje in sposobnost ter tudi pripravljenost za spopad z vsemi temi nalogami. V tem je naš optimizem.

Vsem delavcem PEKA želim zdravja in sreče v novem letu, želje tudi vsem vašim domačim, še posebej tudi vsem našim upokojencem.

PREDSEDNIK KPO
Franc Grašič,
dipl. oec

Proizvodnja je naša osnovna dejavnost. Čimveč bomo izdelali, pri tem pa seveda v zahtevani kakovosti, s čim nižjimi odstotki defekta, s čim nižjimi stroški, več bo dohodka. Mislim, da ni delavca v Peku, ki v tej skupni nalogi nebi našel svoje, še posebej, če pri tem upoštevam, da sta oskrbljenost in priprava proizvodnje predpogoja za kvalitetno proizvodnjo, pa naj bo za domači ali tuji trg. V današnjih razmerah je še kako pomembno, da je tudi čas od nabavljenega materiala do pritoka denarja za izdelane in prodane izdelke, čim krajši. Potrebno je, da vsak zase izdela revizijo svojega dela, ugotovi, kaj mora pri svojem delu spremeniti, da bo znižal stroške, izdelal več in boljše ter tako spremenjeno tudi dela in ne čaka, kdaj bo to uspelo sosedu. Ko bo to uspelo posamezniku, pa naj le povpraša sosedu, zakaj on zamuja. Prepričan sem, da postavljeni cilji niso nedosegljivi, če bomo novo leto začeli na tak način.

Leto v katerega vstopamo, naj bi bilo tudi eno od razvojnih prelomnic. Dokončna odločitev o projektu LOKA je pred nami.

Verjetno si predvsem vsi tisti, ki delajo v utesnjenih prostorih, nekeje že skoraj nemogočih za delo, še posebej želijo čim

*Da bi bilo leto 1987,
leto uspehov in zadovoljstva,
leto miru in sožitja
ter osebne sreče*

Uredništvo in družbenopolitične organizacije

DESET LET USPEHOV

Deset let je že mimo od takrat, ko je Peko postal večji in močnejši. 26. novembra 1976, prav na dan sprejema zakona o združenem delu, je bil podpisan samoupravni sporazum o združitvi dela in sredstev Peka in Budućnosti. S slovesnim podpisom sporazuma je Budućnost postala tozda Peka.

Sodelovanje Peka in Budućnosti sega v leto 1968. Leta 1972 je bil sklenjen poseben sporazum o poslovnotehničnem sodelovanju z jasnim ciljem skupnega razvoja. Dober začetek se je nadaljeval tako, da je bila leta 1976 s skupnimi naporu zgrajena nova tovarna. Po dograditvah v letih 1978 in 1981 je njena površina 13.000 m². V njej dela danes 1756 delavcev, ki bodo letos izdelali 2.171.860 parov obutve. 66 % njihove proizvodnje je prodano na zunanjih tržiščih v Evropi in Ameriki.

Proslave ob desetletnici »nove« Budućnosti v Ludbregu so se udeležili številni gostje. Proslavo so popestrili z bogatim kulturno zabavnim programom. Z izredno kreativnim nastopom so navdušile manekenke plesne skupine iz Tržiča.

Govornika vodja tozda in ing. Franjo Repić, predsednik KPO Franc Grašič sta poudarila, da je to delovna zmaga na, katero je kolektiv Peka upravičeno ponosen.

Projekt Loka

TEMELJITE PRIPRAVE

O zasnovi Loke smo že pisali. Navedli smo okvirni program, danes pa nekaj podrobnosti.

Projekt Loka je v fazi obravnave zazidalnega načrta, investicijske zasnove in zbiranja predvidenih soglasij. Dokončni program, oziroma predlog bodo obravnavali samoupravni organi in zbori delavcev, ki bodo sprejeli tudi končne odločitve. V teku so že predhodna pripravljala dela, ocene o uspešnosti investicije in zbiranje podatkov za zahteve po družbenih kriterijih ter vsega kar je potrebno oziroma določeno z zakoni.

V zasnovi Loka je predvideno oziroma opredeljeno, da bo to objekt za proizvodnjo obutve oziroma novi prostori tozda Obutev. Tehnološka zasnova je zamišljena, da bo zaporedje tako kot smo ga vajeni. Spremembe bodo le v montažnih oddelkih. Montažna linija bo sestavljena iz dveh trakov s kapaciteto 1200 do 1500 parov. To pomeni nekaj daljši cikel, ker bodo čevlji več časa na traku, pretok bo manjši, bodo pa zato operacije lahko kvalitetnejše. Uvedli pa bomo lahko tudi dodatne operacije in dodatno izkoristili strojne kapacitete.

V ostalih oddelkih ne bo bistvenih sprememb. Šivalnica je predvidena v približno enakem obsegu kot obstoječa, le da bo veliko več prostora in sodobnejša organizacija.

Objekt bo velik 260 metrov po dolžini in 90 metrov po širini. Več kot tretjina bo pokleto. V kletnih prostorih bodo skladišča za vse reprovizije, ki jih uporabljamo v Peku, prevzem, sanitarno vozlišče, garderobe in kuhinjo.

Vse bolj pri roki...

V pritličju bo razporeditev, gledano od juga proti severu takale: prirezovalnica in šivalnica zgornjih delov s štirimi linijami, priprava spodnjih delov (sekalnica) z vmesnimi skladišči za pripravo, kompletiranje in odpremo spodnjih delov, nato sledijo montaže in direktno brizgana obutve z dvema desmama. Na koncu bo skladišče gotove obutve s kapaciteto 500.000 parov.

Po vsej dolžini stavbe bo dvoetažni prizidek. Spodnji prostori prizidka so namenjeni za priročna skladišča, mehanično delavnico, pomožne prostore, kadilnice in sanitarije. Zgornji del prizidka je namenjen upravnemu delu, poleg tega pa bodo v njem tudi štiri jedilnice.

Ob objektu na severni strani bodo parkirišča, avtobusna postaja, otroški vrtec in rekreacijske površine, oziroma igrišča.

Na zahodni strani objekta, ob strugi Kovorskega hudo-urnika, bo skladišče za vnetljive snovi in deponija odpadnih surovin in kemikalij.

Velika odgovornost že v pripravah...

Vse to so zaenkrat še ideje, v katerih pa je treba upoštevati že vse predpise in zakonske določbe. Natečaj za arhitektonsko rešitev smo razpisali že v novembru. Udeležile se ga bodo, vsaj ponudili smo ga, vsem večjim projektantskim hišam v Sloveniji. Natečaj je že zaključen, v prihodnjih dneh bomo pregledovali prispele ponudbe in gradiva. Ocena naj bi bila zaključena prve dni prihodnjega leta. Posebna komisija bo izmed prispelih ponudb izbrala najboljše rešitve in variante, ki se bodo uporabile pri izdelavi izvedbenih projektov.

Odločitev kolektiva

Investicijski program bo izdelan do konca februarja prihodnjega leta, v marcu pa naj bi bil pripravljen za obravnavo in potrditev oziroma odločitev v kolektivu.

Infrastruktura po planih

Na področju infrastrukture delujejo skladno vsi uporabniki industrijske cone. Predvideni plan za letošnje leto je v celoti realiziran. Za prihodnje leto je načrtovana nadaljnja regulacija Bistrice od mostu pri Kopanki do centralne čistilne naprave, nadalje asfaltiranje in dokončna ureditev ceste do Blajšnice, vgraditev kolektorja S od Kopanke po naši lokaciji, izgradnja ceste do makadamske izvedbe od mo-

stu do obračališča pred bodočim objektom, ureditev križišča s cesto, ki pelje iz Kovorja v Križe. Realizacija naštetih aktivnosti bi omogočila, da bi v drugi polovici leta 1987 lahko začeli z gradbenimi deli na industrijski coni. Če pa bo potekalo vse po planu, bi do konca prihodnjega leta zgradili prvi del, to pa so skladišča gotove obutve. Tako bi sprostili skladiščne prostore v matični tovarni, predvsem zato, ker je zaradi gradnje vrtca Palček in rekonstrukcije ceste vpadnice predvideno rušenje ekonomata mreže.

Revitalizacija matične tovarne

Vzporedno s projektom Loka bo tekel tudi načrt revitalizacije, oziroma smotrne uporabe vseh obstoječih prostorov Peka. V prostorih, ki jih zaseda Obutev, naj bi se razvijali obstoječi program Poliuretana, Gumoplasta in Orodjarne ter vse ostale dejavnosti, kot razvojnopripravljalni sektor z računalniško podprtim razvojem, nabava, prodaja in vse dejavnosti v okviru skupnih služb.

Z obstoječimi oziroma pripravljenim programom bo dolgoročno opredeljena poraba prostorov med uporabnike.

Kako pa to, kar nas verjetno najbolj zanima? Finančni plan izgleda takole: poleg lastnih sredstev, računamo seveda tudi na kredite in sredstva za razvoj manj razvitih, ker bo vzporedno tekla tudi gradnja druge faze v Benediktu. Investicija Benedikt pravzaprav projekt Loka dopolnjuje. V Tržiču se zaradi pomanjkanja delovne sile šivalnica ne more širiti in zagotoviti potrebno število zgornjih delov. V Benediktu pa obstajajo pogoji za povečanje proizvodnje, pogoj je le postavitev novega objekta, za kar pa so dani dokaj ugodni pogoji.

Zmanjšanje zalog

Pa podrobno pogledajmo, kako se bodo zbiral lastna sredstva? Z ozirom na obseg investicij, ki jih imamo vsako leto, upoštevaje tudi to, kakor smo se opredelili, da kot delovna organizacija združujemo sredstva za izgradnjo Loke, ne bi smelo bi-

ti večjih problemov. Povsem jasno pa je, da je pred nami velika obveznost in zadolžitev, da bomo v novih prostorih z novo tehnologijo, boljše organizacijo proizvodnje in opremo dosegli načrtovane rezultate.

V naši neposredni bližini imamo primere in dokaze, da se s smotrno naložbo doseže napredek v povečanju dohodka. V mislih imamo Kartonažno tovarno tozda Lepenka Tržič in Planiko, ki sta pred nedavnim zaključili večje investicije, te pa prinašajo že dobre rezultate.

Sicer pa smo že vsa leta vodili politiko, da se opremljenost vseh delov naše proizvodnje dopolnjuje z najmodernejšimi stroji. Ko se bomo selili, bomo večji del opreme prenesli v nov obrat in jo vključili v nov program.

Pa še nekaj je pri vsem tem izredno pomembno. V obdobju ko bo tekla Loka, bomo vse ostale investicije zmanjšali na najnujnejši obseg. Imamo pa tudi rezerve. Če bomo zaloge zmanjšali na planirano količino, bomo lahko tudi iz akumulacije izdvojili prav toliko kot znaša amortizacija. Če pa bomo zmanjšali porabo v ostalih delih Peka, si z Loko ne bomo naložili prevelikega bremena.

V treh letih vselitev

Po vsem tem, kar smo navedli in če se bomo resno, prizadevno in na pravem koncu lotili dela in izpolnjevanja planov v vseh delih Peka, bomo konec leta 1989 pričali izjemnemu uspehu. Ponosni bomo na novo delovno zmago, ki bo z bleščečimi črkami zapisana v zgodovino Peka.

Odkup zemljišč

V teku so tudi priprave za odkup zemljišč. Ta pa so sicer v večji meri kmetijska, zato kmetijsko zemljiška skupnost pripravlja nadomestna zemljišča za tiste lastnike, katerim je zemlja osnova za preživljanje. Kmetijsko zemljiška skupnost bo zemljišča ocenila in predlagala način pridobitve nadomestnih zemljišč. Nekateri lastniki bodo dobili odškodnino ali krajše rečeno, zemljo bodo prodali, drugi pa bodo šli v zamenjavo.

Vrtec za 120 otrok.

Temeljne priprave

Na Loki smo predvideli tudi gradnjo vrta za 120 otrok. Analize so pokazale, da v Tržiču potrebujemo take zmožljivosti, kljub temu, da bo novi Palček že obratoval. Vrtec ob tovarni pa je zaželen in dobrodošla oblika otroškega varstva.

Izselitev Poliuretana

Po selitvi tozda Obutev na Loko, se Poliuretan seli iz starega mestnega jedra v matično tovarno. Prostori za stanovanja niso najbolj primerni, verjetno se bo tam začel razvoj obrtno dejavnosti v Tržiču.

Prav je, da smo se projekta Loka lotili temeljito. Vsaka napačna ali površna odločitev bi bila lahko usodna. Tovarna se gradi za bodočnost. To je dobro vedel naš ustanovitelj. Zgraditi je dal tako tovarno, da je uspešno služila desetletja in dosegla tak obseg, kakršnega imamo danes. Po tako velikem povečanju pa so delovni pogoji postali tako slabi, da je odločitev o novi gradnji nujna. Če hočemo doseči primerno kvaliteto izdelkov je pri tem izredno pomembno tudi to, da so zagotovljeni ustreznimi delovni pogoji.

Benedikt: Tu bo stala nova tovarna

Razgibalne vaje v šivalnici 512. Večina delavk je z vajami zadovoljna, rade jih izvajajo, le glasbo in vaje bi bilo treba večkrat menjati, da ne postane monotono.

interese ljudi, s tem da upoštevamo starost, spol, nagnjenost, usposobljenost, zdravstveno stanje in obremenitve. Danes bomo nekaj več spregovorili o organiziranem aktivnem odmoru med delom, kot eni od oblik športne rekreacije. Organiziran aktivni odmor med delom, je v svetu in pri nas vedno bolj cenjena dejavnost.

Če nekoliko analiziramo delovna mesta in pogledamo glavne vzroke in učinke, ki negativno vplivajo na delavčevo biopsihosocialno ravnanje, na njegovo zdravje in splošno počutje, lahko ugotovimo, da so ti moteči faktorji v glavnem naslednji:

- monotonija ali enoličje ob nenehnem izvajanju enih in istih gibov oziroma ob opravljanju vedno enakih delovnih nalog in opravil
- utrujenost, ki spremlja vsako delo in je množica povezanih procesov in pojavov
- parcialna ali enostranska obremenitev
- osamljenost na delovnem mestu, gre predvsem za osiromašenje socialne stike
- neprimerni mikroklimatski pogoji v delovnem okolju.

Raziskave in študije, ki so bile opravljene in se še opravljajo v zvezi z aktivnim odmorom med delom kažejo, da delovna storilnost močno prične upadati po petih do šestih urah dela. Glavni vzrok je v večini primerov močno povečana utrujenost. Iz tega sledi, da je programiran aktivni odmor najbolj smotno organizirati okrog 12. ure v dopoldanski in okrog 8. ure v popoldanski izmeni. Tak odmor naj traja od 8 do 12 minut. Dokazano je, da ta čas zadošča, da se zmanjša utrujenost in se vrne tudi do 70 % delovne storilnosti, seveda če je odmor dobro organiziran. Zato je toliko bolj pomembno, da tak odmor postane del samega dela in celega delovnega procesa. Glavni namen programiranega aktivnega odmora med delom torej je, človeka fizično in psihično sprostiti in ga vsaj za nekaj minut odvrniti od monotonega, napornega, fizično in psihično preobremenjenega dela. Običajno so aktivni odmori med delom sestavljeni iz preventivnih, korektivnih in sprostilnih gimnastičnih vaj ob glasbeni spremljavi. Tako obliko odmora imamo organizirano v šivalnicah v matični tovarni, v oddelkih obrata Ormož in TOZD Trbovlje.

V odmore med delom lahko vključujemo tudi ostale športne panoge, v kolikor so za to dani ustrezni pogoji. Postopno bomo aktivni odmor med delom vključevali v ostale oddelke in bodo polagoma postali obvezni del delovnega procesa.

Z organiziranimi aktivnimi odmori med delom, v katerih izvajamo korektivne in sprostilne gimnastične vaje, ugodno učinkujemo na splošno in specialno sposobnost zaposlenih. Te vaje imajo predvsem sprostilni učinek, zlasti na prenapeto muskulaturo, hkrati pa z njimi krepimo neaktivne mišične skupine, vezi in ugodno vplivamo na gibljivost sklepov. Z gimnastičnimi vajami omilimo posledice enostranske drže (npr.: ob tekočih trakovih), pozitivno učinkujemo na povečanje funkcij srčno-ožilnega in dihalnega sistema.

Razumna in usmerjena telesnokulturna dejavnost in aktivnost ohranja in krepi zdravje vseh nas. Priti bi morali do spoznanja, da aktivni odmor med delom kot ena od oblik športne rekreacije resnično koristi slehernemu posamezniku. Programirane aktivne odmore vključujemo v delovno okolje predvsem zaradi humanizacije dela in delovnega procesa. V procesu humanizacije delovnega procesa pa, nam mora biti v ospredju skrb za človeka.

Organizator športne rekreacije
Dane Vidovič

PEKO V ALŽIRIJI

V Frendi in El Bayadhu se ponovno vodijo razgovori in analizira stanje. Posebne komisije so analizirale ponovljene preizkuse. Z naše strani so rezultati ugodni, saj je bilo v obeh tovarnah doseženo več kot 90 % proizvodnje.

Investitor ne upošteva neizpolnjenih pogojev, in zahteva dogovorjene količine. Neizpolnjeni pogoji pomenijo neustrezno oskrbo, predvsem usnja v odgovarjajoči kvaliteti. Ker se stvari zapletajo, potekajo razgovori na najvišjem nivoju Rudisa in Peka.

Zaradi omenjenih težav in zapletov je v Alžirijo ponovno odpotovala nepopolna ekipa, ki bo investitorju skušala dokazati, da so zahteve in pogoji določeni v pogodbi, glede na okoliščine, z naše strani izpolnjeni.

PROGRAMIRANI ODDIH MED DELOM

Na področju telesne kulture je športno rekreativna dejavnost pomemben člen aktivnosti. Rekreacija je široka paleta aktivnosti, ki se jim človek posveča zaradi počitka, sprostitve, razvedrila, boljšega zdravstvenega stanja in počutja.

Rekreacija je torej aktivni počitek. Rekreativna dejavnost s svobodno in organizirano aktivnostjo človeka telesno, duševno in kulturno bogati, sprošča in ohranja. Pomembno bi bilo spoznanje, da bi rekreacija postala del življenjskih potreb nas vseh. Aktivno rekreacijo izvajamo med delom, dnevnim počitkom, tedenskim oddihom in na letnem dopustu. Pri rekreativni dejavnosti moramo upoštevati potrebe in

SLOVO OD DOLGOLETNEGA VODJE

V začetku decembra so se delavci tozda Budućnost poslovali od dolgoletnega tehničnega vodje, Ivana Lešine. »Tehnički«, kot se ga je prijel vzdevek, odhaja na novo delovno dolžnost. V svojem domačem kraju Lišnici pri Mostarju, bo direktor tovarne obutve v izgradnji.

Z izkušnjami in znanjem mu to prav gotovo ne bo težko.

V znak zahvale in za vloženo delo v Budućnosti so mu podarili sliko.

POLETNO MERJENJE ČASA

Še zima se ni prav začela, že je sprejet odlok o dnevu in trenutku prehoda na poletno računanje časa ter o dnevu in trenutku pomaknitve na srednjeevropski pasovni čas v letu 1987.

Uradni list SFRJ št. 63 je objavil:

1. Poletni čas se v letu 1987 začne računati 29. marca ob 2. uri, tako da se ura pomakne za eno uro naprej.

2. Poletni čas se neha računati 27. septembra ob 3. uri tako, da se ura pomakne za eno uro nazaj.

NAŠI PETDESETLETNIKI

Marija DOBRAVC, zagibanje ročno v šivalnici 512
Vlado JEKOVEC, opravljanje najzahtevnejših mehaničnih del

Anton ČERNILEC, nadomeščanje odsotnih delavcev v skladišču

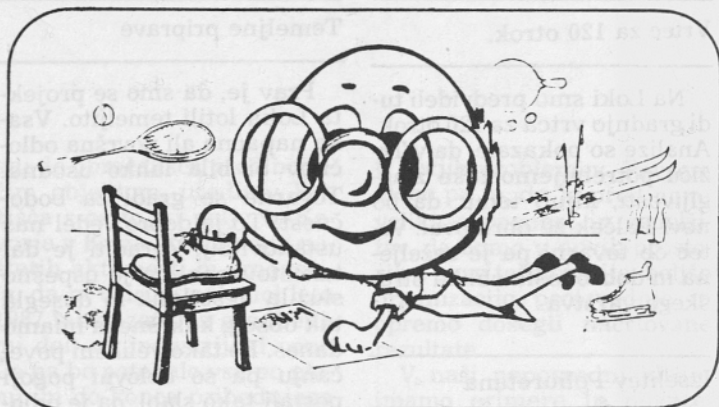
Marija FORŠEK, pomočnica v poslovalnici Varaždin

Tomislavka TODORVIĆ, poslovodja v poslovalnici Beograd III.

Juraj HAVOIĆ, iz Budućnosti

Stjepan BERZENCI, iz Budućnosti

Čestitamo!

REKREACIJA ZA VSAKEGA

Zima že trka na vrata. Prav počasi se je med nas prikradlo pomanjkanje denarja, ki je postal ob visokih cenah osnovna postavka alpskega rekreativnega smučanja. In kaj storiti? Zimo presedeti doma in bentiti? Ne, zimo imejmo radi, radi imejmo sneg, oster mraz in jutranje ivje.

Hoja in tek na smučeh! Pravzaprav genialna rešitev, za mnoge znana že vrsto let. Veliko je takih, ki so pred letom ali več prvič stopili na tekaške smuči, še več pa je verjetno takih, ki se bodo množici ljubiteljev teka na smučeh priključili letos.

Tekači na smučeh živijo dlje, je nekoč zapisal zdravnik in športni strokovnjak. Če res živijo dlje, ni dokazal še nihče, resnica, ki nam jo bodo potrdili vsi ljubitelji hoje in teka na smučeh, pa je nesporna: pozimi je največji užitek preživeti urice na tekaških smučeh.

Za vse tiste, ki želijo pričakati zimo in tek na smučeh vsaj kolikor koliko pripravljeni, dajem nekaj napotkov za trikrat tedensko vadbo in kondicijsko pripravljenost:

Za čas ko še ni snega:

torek: 10—15 minut teka in hoje z gimnastiko, na blagi strmini ca. 250 m dolžine intenzivna hoja navkreber in lahkoten tek navzdol (ponoviti 4—6 krat) 10 minut teka s sprostilno gimnastiko

četrtek: 30 minut pospešene hoje s pomočjo smučarskih palic, 600 m teka (3—4 krat brez palic), 600 m hoje (3—4 krat brez palic), 600 m teka (3 krat s palicami), 600 m hoje (2 krat s palicami).

sobota ali

nedelja: 2—3 ure dolg pohod — izlet z uporabo palic. Vadbo lahko kombinirate z napotki iz prejšnje številke Čevljarja. Čim pa zapade sneg pa se odpravite na že pripravljeno in vzdrževano progo, če je ni v bližini, jo lahko pripravite sami, obenem pa bo to odlično ogrevanje. Vadimo na ravnem delu steze in blagi strmini in sicer:

1. 1 km hoje brez palic, 2 km hoje s palicami (odriv z nasprotno roko in nogo), na blagi strmini med vožnjo navzdol dvigamo najprej eno nato pa še drugo nogo — 200 m (ponoviti 5 krat) na koncu sprostilna gimnastika.

2. vadba osnovnega koraka

400 m hoje z osnovnim diagonalnim dvotaktnim korakom (odriv z nasprotno roko in nogo) 400 m lagodnega teka, 400 m hoje, ponavljamo 6—8 krat vmes pa 1 minuta odmora.

3. ponovimo vadbo drugega dne, nekoliko bolj zagnano, ponovitev naj bo 10—15, na koncu sprostilna gimnastika.

4. ogrevanje 15 minut; 800 m teka, 200 m hoje (ponovimo 5—6 krat)

5. ogrevanje 15 minut; 400 m hoje, 400 m teka (vmes 200 m hoje) ponovimo 8—10 krat

Za vse tiste, ki se bodo šele letos priključili množici ljubiteljev teka in hoje na smučeh pa predlagam, da se posvetujejo s prijatelji, ki že dobro obvladajo hojo in tek na smučeh, da jim povedo in pokažejo nekaj o osnovah te aktivnosti oziroma, da se vključijo v tečaj, ki bo organiziran v bližnji okolici.

Pa veliko užitka na snežnih terenih.

Darko Lauseger

LEKSIKON SAMOUPRAVLJANJA

V vsakdanjem življenju se pogosto srečujemo s pojmi in izrazi, ki se nanašajo na ekonomiko, poslovanje in samoupravljanje. Večkrat ostajamo v dvomih glede njihovega pravega pomena.

Poskušali vam bomo pojasniti nekatere izraze in pojme, ki so najbolj pogosti.

AKUMULACIJA

Zbiranje ali grmadenje sredstev z določenim ciljem (gomilanje bogastva, ustvarjanje rezerv za razne cilje ali razširitev proizvodnje). Razlikujemo individualno in kolektivno akumulacijo. Individualna prevladuje v družbenem sistemu, ki temelji na privatnem lastništvu sredstev za proizvodnjo. Z odvzemom in porabo dela narodnega dohodka omogoča akumulacija razširjeno reprodukcijo.

AMORTIZACIJA

V prenesenem pomenu ima amortizacija več pomenov: 1. preklic dokumentov; 2. zmanjšanje ali brisanje dolga; 3. brisanje hipotekarne terjatve; 4. dotrajalost osnovnih sredstev in prenos dela njihove vrednosti v procesu reprodukcije na proizvode, s kalkulacijo v ceni itd. Amortizacija se kot potrošnja sredstev za delo zaračunava v ceno proizvoda. Sestavljena je iz dveh komponent: ene, ki je namenjena za zamenjavo posameznih občutljivih delov sredstev za delo, da bi se podaljšala doba njihovega trajanja; druge, ki je namenjena za zamenjavo celega sredstva za delo, ko se to iztroši. Njena višina je odvisna od: nabavnih stroškov (nabavna cena, stroški prevoza in instalacije), sredstev za delo in dobe njegovega trajanja. Načeloma mora biti v direktnem razmerju z izdatki (fizičnimi in ekonomskimi) sredstev za delo, ki se amortizirajo. V praksi se vedno odstopa od tega razmerja: prvič, ker ne vemo za stvarne izdatke sredstva za delo temveč se operira z domnevnimi; s čimer, s koriščenjem raznih metod amortizacije za isti objekt, prihaja v istih obdobjih do raznih amortizacij.

ANUITETA

Vsota s katero se redno (običajno letno ali polletno) odplačuje dolgoročno ali amortizacijsko posojilo. Sestavljena je iz dela, ki odpade na dolžne obresti (obrestna kvota) in dela, s katerim se zmanjšuje dolg (odplačna kvota). Lahko je vedno enaka, tako da se postopoma zmanjšuje njena obrestna in povečuje odplačna kvota. Lahko je tudi v opadanju, tako da njena odplačna kvota ostaja ista, obrestna pa zmanjšuje, s tem pa tudi sama anuiteta. Če se odplačna kvota povečuje bolj kot pri fiksni anuiteti, je to anuiteta v porastu.

ARBITRAŽA

Posebna oblika sojenja, v kateri o sporu presojuje osebe (arbitri), ki so jih sami partnerji sporazumno določili. Navadno pride do nje na podlagi na posebno sklenjene pogodbe o arbitraži. V tej pogodbi se stranke obvežejo, da bodo spor, do katerega bi prišlo med njimi, dale v presojo neki tretji osebi (ali osebam) in da bo sklep te osebe (ali teh oseb) za njih obvezen. Tretja oseba je tista, v katero imata oba partnerja zaupanje. V posebnih primerih lahko arbitrat določi tudi državni organ.

za razvedrilo

Prijaznost

Telefon zazvoni.

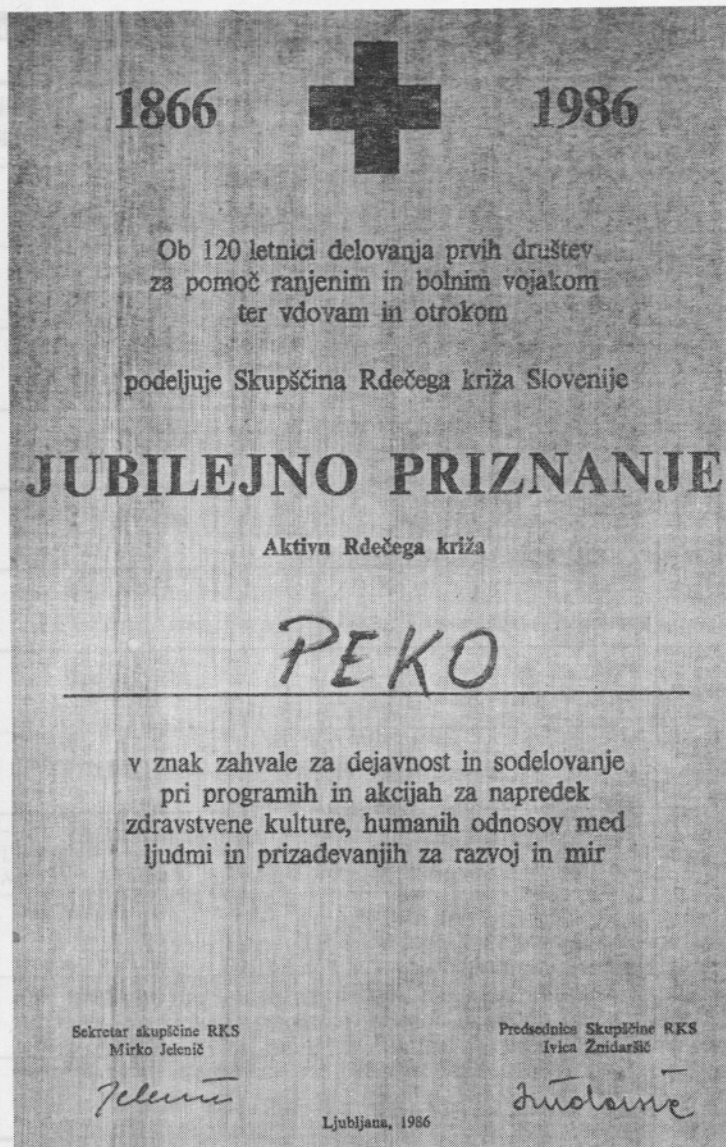
»Tu prodajalna Peko. Prosim!«

»Oh, oprostite, izgleda, da sem izbral napačno številko!«

»Nič ne de! Kar prinesite nazaj, vam bomo zamenjali!«

Pomota

Dve starejši gospodični sedita v parku. »Glej, glej«, meni ena. »Oni možakar tamle name meče poljubčke!« Druga si očisti očala, pogleda nato pa pravi: »Nires! Češnje je in meče pečke stran!«

Ob 120-letnici delovanja rdečega križa je dobil priznanje tudi naš aktiv.

Slovo od sodelavk

Nesporazum

Tujec, ki je pravkar prispel v mesto, vpraša domačina:

»Vi, kako bi sigurno prišel v prirodoslovni muzej?«
Možakar hladnokrvno meni: »Sigurno boste prišli, če se daste nagačiti!«

DVOJNIK

»Pepe, ali veš, da imaš dvojnika?«

»Ali mi je tako podobno?«

»To ne, ampak s tvojo punco hodi!«

NAGRADNA KRIŽANKA

	SREČNO 1987!	OBREBRNA MRENA	OHOL CLOVEK VAŽIC	ZDRAVILNA RASTLINA	EVA RAS	REDEK INERTEN PLIN	ŽELOČNI FERMENT KI RAZKRAJA BELJAKOVINE	PROSOBRAN BRANIK	BOLJŠE KOSILO, POJEDINA	BLEDORIME NA ROŽA VLAŽNIH OBMOCIJ	RAZDELI TEV NA RAJONE	ZDRAVO 1987!
	HAZARDNA IGRA S KARTAMI						PODORAJE, PODORINA					SESTAVIL IN RISAL: LUBO BRADESKO
	SODOBNJAM. PIŠEC, REALIST (JOHN) CIGAN						MOSTVO, TEAM NEMSKO MOŠ. IME					ANG. REKA V STRATFORDU
	REDKEJŠE ŽEN. IME				ODLAGALISCE, DEPO SL. POLITIK (MILAN)							
IME IN SEDEŽ TOVARNE OBUTVE NA SONČNI STRANI ALP	DUŠEVNOST, PSIHA	DEMONSKI PALČKI V NEMSKI MITOLOGIJ							GOZDNI SADEŽI	NIKOLAJ BIVSI CIMOSOVNIJE AVTO	OMERZA PRITVOVAJE DA-ROVANJE	
						DOLINA HILJA V SVIC. FRANČ. IGRA S KARTAMI						N
PRIPADNIK EVROPSKIH NARODOV				MESTO V NORMANDIJI GIBANJE ZRAKA		E		OPLESK, PREMAŽ KRAJIN REKA V CSSR				PRODAJALEC GASA, POSTOPAN
MUSLIMAN MOŠ. IME (ABRAHIM)				SLOV. IGRALČE (BRANE) PERZIJA				OBIRALEC NESTROKOVLJAK				
HIENG ANDREJ		SPREDNJA STRAN, FASADA			BIKOBORSKI VZKLIK	GORSTVO V EVROPI				MLADA KRAVA PROSTOR OB HISI		
IZVRŠNI SVET		MUZA EKOLOGIČNIH PESMI STAREJSI				BOG, RA-DALJŠE ANDREJ BRVAR			DOJEM, VTISEK			
VASE ZAPRTA PLAST DRUŽBE				PRISLOV. KI NIMA PRIMER-JAVE				V	REDITEV			
PESNIK AŠKERC				TUJE ŽEN. IME					SNOV, TVARINA			

Za zadnjo križanko smo dobili 52 rešitev. Izžrebal jih je ANTON TEROPŠIČ iz splošnega sektorja. Nagrade pa je razdelil takole:

- 200 din — Ovsenek Pepca, upokojenka
 150 din — Majda Ribič 512/5
 100 din — Slavka Antonič, Šerkova 5, Ljubljana
 70 din — Zupan Ana, 200
 70 din — Rozman Darka, 200

Rešitve današnje križanke pošljite v v uredništvo »Čevljarja« najkasneje do 16. januarja 1987.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi moje drage mame
 ANE MLINARIČ

se iskreno zahvaljujem sodelavkam šivalnice 512/1 za izrečena sožalja in denarno pomoč.

hčerka Marija Horvat

Ob nenadni smrti naše drage mame
 ELIZABETE BORIČ

se iskreno zahvaljujem sodelavkam iz oddelka 512, oblačenje peta, za podarjeno cvetje, denarno pomoč in izraze sožalja.

hčerki Cvetka in Marija

Vse, ki so mi omogočili zdravljenje v Atomskih toplicah pri Podčetrtku, se najlepše zahvaljujem, posebno pa še sodelavcem in osnovni organizaciji v tozdu Orodjarna.

Alojz Pungaršek

MALE MODROSTI

Pravica močnejšega je najmočnejša krivica.

Imeti in ne dati je v mnogih primerih slabše kot krasti.

Za znanje je samo en dokaz: narediti.

Kdor se jasno ne spominja svoje mladosti, je slab vzgojitelj.

Ljudje, katerim smo v življenju opora, so opora tudi nam.

Starši odpuste otrokom najteže tiste napake, katere so jim sami privzgojili.

Kdor se v prisotnosti otrok norčuje ali laže, je zločinec.

Marie von Ebner Eschenbach

NOVA UPOKOJENKA

Ljubica RAKOVEC, bivša sodelavka v šivalnici 512/5 je izpolnila pogoje za upokojitev v novembru in se pridružila vrsti upokojencev.

Želimo ji še mnogo zdravih in zadovoljnih dni.

ŽENSKA IN DRUŽBA

Najlepše darilo je uspešno praznovanje

Bližajo se prazniki. Načrt zanje napravite dovolj zgodaj, da se vas ne bo polotila panika. Z malo sreče in premisleka lahko najdete pravi način in znebili se boste zoprnega strahu, da stvar mogoče ne bi bila brezhibna.

Skrivnost uspelih praznovanj je v njihovi preprostosti in dobri kakovosti.

Če boste najdaljšo noč preživel v družbi prijateljev pri vas doma, jim pripravite prijeten aranžma, ki ga bodo popolnjevala okusna jedila in dobre pijače.

Vaše praznovanje pa bo uspelo, če bodo vaši gostje pogledali najprej vas, šele potem na krožnike.

O DARILIH

Darila morajo biti v skladu z vašimi možnostmi. Če je darilo preveč dragoceno, se bo obdarovani neprijetno počutil in nastane problem oddolžitve.

Pretirano drago darilo bo zmanjšalo vrednost daril drugih, ki imajo skromnejše materialne možnosti. Darilo naj bo praktično in okusno.

Če ne veste, kaj bi komu darovali, darujte cvetje, kar ne bo nikoli napačno.

Če kupujete knjigo ali gramofonsko ploščo, se prej pozanimajte, ali vaš prijatelj to želi. V knjigo, ki jo darujete napišite na prvi notranji strani datum, kakšno ljubeznivo besedo in se podpišite. Rayno tako se lahko podpišete na ovitek gramofonske plošče. Čim darilo prevzamete, ga morate pred darovalcem odviti, pogledati in izraziti svoje veselje in nikar ne recite: »ni bilo potrebno«, ali »zakaj ste trošili?«

Ženskam v družbi izroča cvetje moški. Navada je da darujemo neparno število cvetov.

Nikoli ne bo napak, če prinesemo samo en cvet. Umetno cvetje ni primerno za darilo.

Če ste med prijatelji samo za enega prinesli darilo s potovanja, mu ga ne izročite pred drugimi, ker bi jih s tem užalili.

Majhne pozornosti vzdržujejo velika prijateljstva.

PRIŠLI — ODŠLI

V TOVARNO

v mesecu novembru

Kavčič Tatjana, Hočevan Marko, Košnik Nataša, Kolarič Marjeta, Brumen Sabina, Berič Alojzija, Domiter Jožica, Dedič Esma, Došem Andja, Podraž Tatjana, Čerin Janez, Stošić Mira, Vasilić Fanika, Laibacher Suzana, Sendić Ulfe-ta, Zibler Mojca, Pihler Olga, Primožič Gabrijela, Plantak

Nevenka, Lukaček Štefaniya, Meglič Irena, Koder Marko, Sitar Tatjana, Dubravčić Darja, Horvat Darko, Albreht Majda.

V BUDUČNOST

Stabi Orkan

V MREŽO

Portorož	Špacapan Branka
Bjelovar	Lukač Zdenka
Crikvenica	Mužević Jasna
Novi Beograd	Pavić Gordana
Zenica	Smriko Belma

IZ TOVARNE

Šprah Tanja, Kuhar Jože, Meško Marjeta, Cajnko Milica, Vuzem Silva, Poljanc Franc, Turščak Sandra, Petek Olga, Hodžić Muharema, Januš Vital, Meško Bojan, Oman Miroslav, Marković Janja, Radovec Ljubica, Veselko Jožef, Zibler Mojca, Uranjek Hermina

IZ BUDUČNOSTI

Lešina Ivan, Huzek Štefica, Jandrašević Ivančica

IZ MREŽE

Portorož	Pekarić Karmen
Tržič II.	Primožič Gabrijela
Novi Beograd	Pavić Gordana

Z ARMADO SLAVI VSA DOMOVINA

22. december mineva v znamenju številnih proslav, sprejemov in drugih prireditev. Pripadniki jugoslovanske ljudske armade slavijo svoj praznik. Z armado pa slavi vsa domovina. Srečanja z vojaki so povsod prisrčna in tovariška.

Vojaki karavle Ljubelj in Jelendol so bili na obisku v naši tovarni 16. decembra, na praznik 22. decembra pa smo jim obisk vrnili.

Deset let uspešnega sodelovanja. Manekenke so navdušile s plesom in modeli.

VAŠA RADOVEDNOST

Informativni dan, zadnji petek v novembru, je potekal tako kot običajno. Pretirano radovedni niste bili. Vpraševali ste o tretji delitvi, izplačilu gibljivega dela osebnega dohodka za vodstvene delavce, osebnem dohodku v Mreži oziroma poslovalnicah, kako izgleda situacija v Alžiriji. V skladišču so bili radovedni, kako se bo odvijala načrtovana gradnja na Loki, iz 512 so opozorili na nekatere pomanjkljivosti v garderobah in kadinici. Radi bi videli, da bi se uredila čakalna doba in vpis v zobozdravstveni ambulantni.

Zakaj INFORMATIVNI DAN še kar ponavljamo kljub temu, da ni več vprašanj. Menimo namreč, da so stvari, ki nas neposredno prizadenejo, pa se nekoliko predolgo ne uredijo. Nadalje menimo, da so stvari, ki nas motijo, o katerih ne vemo dovolj, takih pa ni malo.

Nekaj pa je nerazumljivo. Da se pripravlja nova analitska ocena vemo vsi, vemo tudi to, da naj bi začela veljati od prvega januarja prihodnjega leta. Če bi se uveljavila, bi morala biti že davno v razpravi, zato je tembolj čudno, da o tem ni zanimalo nikogar. Analitska ocena je v fazi usklajevanja.

Še na nekaj bi bilo treba opozoriti. Nič vam ne moremo zato, če se predstavite z drugim imenom, toda ne bi se bilo treba. Informativni dan je namenjen vprašanjem, biti radoveden in veliko vedeti pa ni grdo.

SKUPNI POSVET

V Raziskovalni enoti so se že v začetku letošnjega leta lotili obsežne raziskovalne naloge STANDARDIZACIJA IN TIPIZACIJA SESTAVNIH DELOV. Raziskava obsega predvsem razvoj orodij v obutveni industriji. Naloge so se lotili zato, da bi pocenili in racionalizirali proizvodnjo orodij.

Da bi imela slovenska obutvena industrija enotna merila za izdelavo orodij, so se 20. novembra zbrali na posvetu predstavniki slovenskih izdelovalcev obutve. Izmenjali so si mnenja in predloge, ki bodo upoštevani, da bi bila naloga kar najbolj izdelana in bi služila vsem proizvajalcem orodij.

SREČANJE UPOKOJENCEV

V ponedeljek 29. decembra bo tradicionalno novoletno srečanje upokojencev Peka z bogatim kulturnim programom.

Novoletna srečanja so priložnost, da se nekdanji sodelavci zberejo pokramljajo in seznanijo z delom in pogoji v tovarni.

Sestanek izvršnega odbora osnovne organizacije Benedikt.

OCENA DELA IN PROGRAM

V prvi polovici decembra so bili v osnovnih organizacijah sindikata letni članski sestanki. Namen letnih članskih sestankov je, da omogočijo realen vpliv na usmeritve in vsebino dela sindikalnih organizacij. Obravnavali so pravila organiziranosti, analizo in oceno svojega dela, izvedli nadomestne volitve in sprejeli letne programske usmeritve.

**USPEŠNO
1987. LETO!**

Modna revija v Ludbregu

čevljar

Glasilo delovne organizacije tovarne obutve PEKO Tržič n. sol. o. — Ureja uredniški odbor: Ivanka Horžen, Lojze Hostnik, Boris Janc, Matevž Jenkole, Janez Kališnik, Edo Košnjek, Brane Plajbes, Marija Slapar, Tomislav Zupan. — Glavni in odgovorni urednik: Marija Slapar. — Naslov uredništva: »PEKO« Tržič, telefon 50-260 int. 217. — Tisk TK Gorenjski tisk Kranj. — Izhaja enkrat mesečno v nakladi 3800 izvodov v slovenskem in 1800 izvodov v srbohrvatskem jeziku. — Glasilo dobijo člani delovne organizacije, stipendisti, vajenci in upokojenci brezplačno.